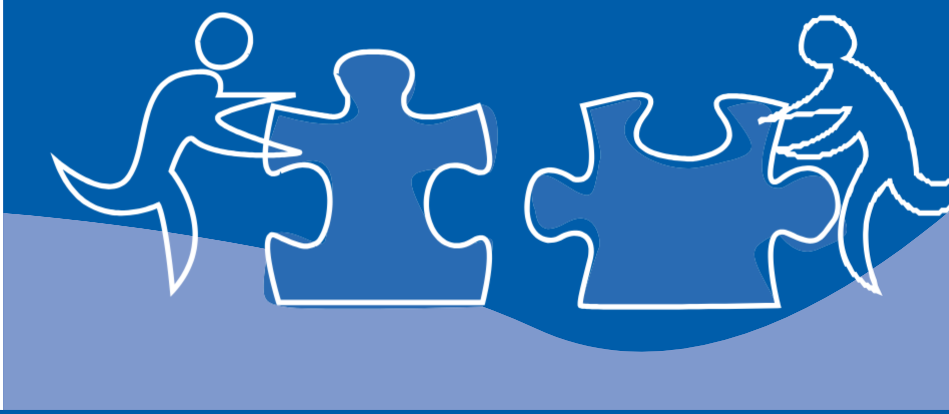

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL TORFAEN
POLISI DERBYN I YSGOLION 2026/27

Mae’r ddogfen hon ar gael yn Saesneg
This document is available in English

TORFAEN COUNTY BOROUGH
BWRDEISTREF SIROL TORFAEN

Amserlen Derbyniadau Medi 2026

Grŵp Derbyn Medi 2026	Rownd Derbyn yn dechrau:	Dyddiad cau ar gyfer ceisiadau:	Dyddiad rhoi'r cynnig:
Meithrin	9 Mehefin 25	18 Gorffennaf 25	15 Medi 25
Dosbarth Derbyn	13 Tachwedd 25	15 Ionawr 26	16 Ebrill 26
Blwyddyn 7 (ysgol uwchradd)	19 Medi 25	31 Hydref 25	2 Mawrth 26

Yn Nhorfaen, bydd pob cyfeiriad yn dod o fewn dalgylch ysgol cyfrwng Saesneg a chyfrwng Cymraeg. Gellir cael manylion dalgylchoedd ysgolion yma; Dalgylchoedd | Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen

ADDYSG CYFRWNG CYMRAEG

Darpariaeth Feithrin a Chyn-Ysgol

Mae yna bedair Uned Feithrin Cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gymraeg Cwmbrân, Ysgol Bryn Onnen (Farteg, Pont-y-pŵl), Ysgol Gymraeg Gwynllyw (Trefddyn) ac Ysgol Panteg (Tref Gruffydd).

Derbyn i'r Dosbarth Derbyn ac i Ysgol Uwchradd

Ar gyfer y rhieni hynny sy'n dymuno i'w plant gael addysg cyfwng Cymraeg, mae yna dair Ysgol **Gynradd** cyfrwng Cymraeg ac un ysgol 3-18 oed sydd hefyd yn cynnig lleoedd Dosbarth Derbyn yn Nhorfaen. Mae'r manylion fel a ganlyn:

Ysgol Bryn Onnen yn Farteg sy'n gwasanaethu gogledd y fwrdeistref.

Ysgol Gymraeg Cwmbrân sy'n gwasanaethu mwyafrif ardal Cwmbrân.

Ysgol Panteg yn Nhref Gruffydd sy'n gwasanaethu rhannau o Gwmbrân a chanol Torfaen.

Ysgol Gymraeg Gwynllyw, yn Nhrefddyn sy'n gwasanaethu ardal Pont-y-pŵl.

Dylid nodi bod y ddarpariaeth hon wedi dechrau fel "egin-ysgol" a oedd yn cynnig lleoedd yn y Meithrin a'r Dosbarth Derbyn ym mis Medi 2022, yn ystod y flwyddyn gyntaf yr oedd yr ysgol ar waith.

Ceir addysg **Uwchradd** cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gymraeg Gwynllyw ym Mhont-y-pŵl. Daeth yr ysgol hon yn "ysgol pob oed" i blant a phobl ifanc 3 i 18 oed ym mis Medi 2022.

Mae'r trefniadau a'r polisïau derbyn ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg a'r trefniadau a'r polisïau ar gyfer ysgolion cyfrwng Saesneg, yr un peth.

Darperir cludiant ar gyfer disgyblion sy'n mynychu Ysgol cyfrwng Cymraeg yn unol â pholisi cludiant yr Awdurdod.

Derbyniadau i'r chweched dosbarth (addysg anstatudol) – ceir darpariaeth 6ed dosbarth cyfrwng Saesneg ym Mharth Dysgu Torfaen, Cwmbrân.

Mae Ysgol Gymraeg Gwynllyw yn dal i ddarparu addysg cyfrwng Cymraeg ôl-16.

DERBYN I YSGOLION GWIRFODDOL A GYNORTHWYIR (YSGOLION FFYDD)

Mae yna 5 Ysgol Gynradd Wirfoddol a Gynorthwyir sy'n Ysgolion Ffydd yn Nhorfaen. Mae'r manylion fel a ganlyn:

Ysgol Gynradd Gatholig Dewi Sant, Cwmbrân

Ysgol Gynradd Gatholig Mair a'r Angylion, Cwmbrân

Ysgol Gynradd Gatholig Padre Pio, Pont-y-pŵl

Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Henllys

Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Ponthir

Ysgol Gatholig Sant Alban yw'r ddarpariaeth Uwchradd Gatholig ranbarthol ar gyfer Torfaen.

Corff llywodraethu'r ysgolion perthnasol sy'n ymdrin yn uniongyrchol â'r trefniadau derbyn ar gyfer yr ysgolion hyn, a gofynnir i rieni gyflwyno cais yn uniongyrchol i'r ysgol o'ch dewis.

GWYBODAETH GYFFREDINOL AM DDERBYN I YSGOLION

- Rhaid i unrhyw ddisgyblion y mae arnynt angen lle mewn ysgol brif ffrwd gyflwyno cais trwy'r broses dderbyn i ysgolion. Bydd ysgolion prif ffrwd a gynhelir yn adnabod anghenion y mwyafrif o ddysgwyr, yn diwallu'r anghenion hynny ac yn eu monitro, a hynny trwy ddarpariaeth gyffredinol a darpariaeth wedi e thargedu.

- Pan fo gan ddisgybl Anghenion Dysgu Ychwanegol ac mae wedi cael asesiad lle nodwyd bod arno angen datganiad o AAA neu Gynllun Datblygu Unigol, efallai y bydd ysgol benodol wedi ei henwi yn ei gynllun statudol. Gellir dod o hyd i'r trefniadau derbyn ar gyfer y disgyblion hyn isod, yn yr adran o dan y pennawd 'Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018'. Os na enwir ysgol benodol ar gyfer y disgybl, yna ystyrir y bydd unrhyw ysgol brif ffrwd yn gallu darparu ar gyfer anghenion y disgybl ac felly ni roddir blaenoriaeth benodol i'r cais a chaiff ei asesu yn unol â'r meini prawf y cytunwyd arnynt ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd.

- Ymdrinnir â phob derbyniad i unrhyw ysgol yn unol â pholisi derbyn i ysgolion yr ALl neu'r Corff Llywodraethu perthnasol ac ni 'ddetholir' disgyblion ar unrhyw adeg. Ni chynhelir cyfweliadau, chwaith, i benderfynu ar y disgyblion fydd yn cael eu derbyn.

- Yn Nhorfaen bydd pob cyfeiriad o fewn dalgylch ysgol cyfrwng Cymraeg a chyfrwng Saesneg. Er bod byw yn nalgylch yr ysgol a ffefrir yn elfen o'r meini prawf ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd nid yw'n gwarantu lleoliad ar y sail hon.

- Pan fo'r Awdurdod yn methu â chynnig lle i blentyn yn ysgol ei ddalgylch, darperir cludiant am ddim (os gofynnir amdano) i'r ysgol agosaf sydd â lle (nid yr ysgol a ddewisir), yn amodol ar y meini prawf ynghylch pellter a gyflwynir ym mholisi cludiant yr Awdurdod.

- Byddai yr holl geisiadau sy'n dod i law cyn y dyddiad cau yn cael eu hystyried gyda'i gilydd ac, os oes angen, defnyddir y meini prawf ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd.

Byddai unrhyw geisiadau sy'n dod i law ar ôl y dyddiad cau neu unrhyw geisiadau sy'n anghyflawn o hyd, yn cael eu trafod yn unol â meini prawf Torfaen ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd a'r broses ymgeisio hwyr.

Y TREFNIADAU AR GYFER DERBYN DISGYBLION I YSGOLION Y FWRDEISTREF SIROL AC YSGOLION GWIRFODDOL A REOLIR MEDI 2026

DARPARIAETH FEITHRIN A CHYN-YSGOL

Yn Nhorfaen mae yna ddewis o leoliadau ar gael i blant oed Meithrin.

Mae Unedau Meithrin yr Awdurdod Lleol (ALl) (a elwir yn ddosbarthiadau meithrin a gynhelir) ynghlwm wrth Ysgolion Cynradd. Mae'r rhain hefyd yn cynnwys pedair uned cyfrwng Cymraeg yn Ysgol Gymraeg Cwmbrân, Ysgol Bryn Onnen (Farteg, Pont-y-pŵl), Ysgol Gymraeg Gwynllyw (Trefddyn) ac Ysgol Panteg (Tref Gruffydd).

Mae yna ddwy Uned Feithrin yn Ysgol Gynradd Gatholig Dewi Sant ac Ysgol Gynradd Gatholig Mair a'r Angylion sy'n cynnig addysg i blant Catholig. Corff Llywodraethu'r ysgol benodol sy'n trafod derbyniadau i'r ysgolion hyn.

Darperir ar gyfer disgyblion ag anghenion difrifol a chymhleth yn Ysgol Anghenion Arbennig Crownbridge sydd ar safle Ysgol Gyfun Croesyceiliog.

Ceir lleoliadau blynyddoedd cynnar nas cynhelir hefyd ac maent wedi eu cofrestru i ddarparu addysg ar gyfer plant tair a phedair blwydd oed. Yn wahanol i dderbyn i feithrinfeydd yr ALl, nid oes dyddiadau agor/cau sy'n berthnasol i'r meithrinfeydd hyn.

POLISI DERBYN I YSGOLION

Mae pob Uned Feithrin yn gwasanaethu dalgylch penodol.

Gall rhieni gyflwyno cais i'w plentyn fynd i unrhyw Uned Feithrin a gynhelir gan yr Awdurdod, ond pan fydd mwy o blant eisiau mynd i'r uned honno na'r lleoedd sydd ar gael bydd y Cyngor yn defnyddio'r meini prawf gordanysgrifio canlynol, yn ôl blaenoriaeth.

Neu, gall rhieni ddewis rhoi eu plentyn mewn lleoliad blynyddoedd cynnar yn y sector gwirfoddol neu breifat sy'n ddarparwr addysg cofrestredig.

Gall yr Awdurdod dderbyn plant i'w Ysgolion Meithrin o ddechrau'r tymor ar ôl pen-blwydd y plentyn yn dair blwydd oed os oes lleoedd ar gael, waeth pryd fydd y gwyliau ysgol. Gelwir hyn yn aml yn lleoedd Plant Sy'n Codi'n 3 Oed. Nid yw plant a anwyd rhwng 1 Ebrill a 31 Awst yn gymwys am le i blant sy'n codi'n 3 oed.

Tymor yr Hydref 1 Medi - 31 Rhagfyr (mae plant a aned rhwng y dyddiadau hyn yn gallu cael lleoliad yn nhymor y gwanwyn/ym mis Ionawr)

Tymor y Gwanwyn 1 Ionawr - 31 Mawrth (mae plant a aned rhwng y dyddiadau hyn yn gallu cael lleoliad yn nhymor yr haf/ym mis Ebrill)

Tymor yr Haf 1 Ebrill - 31 Awst. (mae plant a aned rhwng y dyddiadau hyn yn gallu cael lleoliad ym mis Medi)

Dim ond un ffenestr sydd i wneud cais am le meithrin, ac o'r un cais hwnnw caiff lleoedd ym mis Medi ac i'r rhai sy'n codi'n 3 oed eu dyrannu, lle bo hynny'n bosibl.

Pan fyddant wedi cael lle meithrin ym mis Medi, bydd plant a anwyd rhwng 1 Medi a 31 Mawrth o bosibl yn cael cynnig dechrau'n gynnar yn y tymor ar ôl eu pen-blwydd yn dair oed, os oes lleoedd ar gael. Gellir cael lleoliad codi'n 3 yn yr yn feithrinfa a dderbyniwyd lleoliad ym mis Medi a hynny'n unig. Os oes lleoedd i blant sy'n codi'n 3 oed ar gael, bydd plant cymwys yn cael cynnig lle cynnar yn yr ysgol feithrin a ddyrennir iddynt fel a ganlyn:

- Ar 15 Medi 2025 ar gyfer lleoedd ym mis Ionawr 2026 i blant sy'n codi'n 3 oed
- Ar 30 Ionawr 2026 ar gyfer lleoedd yn Ebrill 2026 i blant sy'n codi'n 3 oed.

Ni all y Cyngor ystyried ceisiadau am leoedd meithrin am ran yn unig o'r wythnos ysgol, ac felly mae lleoedd yn cael eu cynnig mewn ysgolion a dosbarthiadau meithrin am sesiynau hanner diwrnod, naill ai yn y bore neu'r prynhawn, 5 diwrnod yr wythnos. Mae ysgolion yn disgwyl i ddisgyblion sy'n mynychu'r feithrinfa i fynd i bob sesiwn sydd ar gael iddynt. Os nad yw rhieni

am i'w plentyn fynd i bum sesiwn bob wythnos, mae'n bosibl y byddai'n well iddyn nhw chwilio am le mewn lleoliad nas cynhelir, sy'n gallu ymdopi'n haws â threfniadau hyblyg fel hyn.

Mewn rhai amgylchiadau cyfyngedig, gellir cynnig lleoliadau amser llawn i blant 4 oed, os oes lleoedd ar gael.

Fodd bynnag, nid oes hawl i apelio yn erbyn penderfyniad i wrthod lleoliad meithrin ac ni ddarperir cludiant ar gyfer plant oed Meithrin.

Polisi'r Cyngor yw parchu dewis rhieni lle'n bosibl; fodd bynnag, mewn rhai achosion efallai y bydd mwy o geisiadau am leoliad penodol na'r lleoedd sydd ar gael. Wrth benderfynu pa blant i'w derbyn i'r Meithrin, bydd y Cyngor yn defnyddio'r meini prawf canlynol ar gyfer achosion lle mae mwy o geisiadau na lleoedd, yn nhrefn blaenoriaeth.

Meini prawf ar gyfer dyrannu lleoedd meithrin:

Lle enwir ysgol mewn datganiad o Anghenion Addysgol neu yn y Cynllun Datblygu Unigol, mae'n ddyletswydd ar y Cyngor i dderbyn y plentyn i'r lleoliad a enwyd cyn defnyddio'r meini prawf ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd, ar gyfer y ceisiadau a dderbynnir.

- **Blaenoriaeth 1: Blaenoriaeth ar gyfer lleoedd llawn-amser (i blant pedair oed yn unig).**
  - Plant sy'n derbyn gofal neu sydd wedi derbyn gofal yn y gorffennol sy'n byw yn y dalgylch.
  - Plant ag ADY hynod gymhleth ac anghenion meddygol penodol, sy'n byw yn y dalgylch, a'r asiantaethau (iechyd) priodol yn cefnogi darpariaeth feithrin amser llawn mewn cytundeb â'r adran ADY.
  - Plant sydd ar y Gofrestr Amddiffyn Plant sy'n byw yn y dalgylch.
- **Blaenoriaeth 2: Plant 3-4 oed â blaenoriaeth rhan amser.** Plant sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod neu sydd wedi derbyn gofal yn y gorffenno.
- **Blaenoriaeth 3:** Plant ar sail feddygol, a gefnogir gan adroddiad gan feddyg ymgynghorol/arbenigwr meddygol, a gafwyd gan y rhieni, yn nodi'r fantais feddygol i'r plentyn fynychu'r ysgol o'u dewis o gymharu ag ysgol arferol y dalgylch.

Sylwer: Ni dderbynnir adroddiadau gan feddygon teulu at y diben hwn

- **Blaenoriaeth 4:** Disgyblion sy'n byw o fewn y dalgylch
- **Blaenoriaeth 5:** Plant sy'n byw y tu allan i ddalgylch yr ysgol o'u dewis ac sy'n bodloni'r meini prawf ar gyfer blaenoriaeth amser llawn (Blaenoriaeth 1).

Wedi ystyried y categorïau uchod, seilir blaenoriaeth ar agosrwydd at yr ysgol. Mesurir y pellter o'r pwynt lle bo cartref y plentyn yn cwrdd â'r briffordd i'r fynedfa agosaf sydd ar gael yn yr ysgol. Defnyddir System Fapio Gwybodaeth Ddigidol i fesur, gan ddilyn y rheolau ynghylch cymhwystra ar gyfer cludiant i'r ysgol.

Er mai'r Awdurdod sy'n dod i benderfyniad ynghylch derbyn plentyn ac sy'n dweud wrth y rhieni am y penderfyniad hwn, yr unedau unigol fydd yn dweud yn swyddogol wrth y rhieni am statws y lleoliad h.y. sesiynau bore neu brynhawn. Bydd llythyron cynnig yn cael eu hanfon allan erbyn diwedd mis Tachwedd bob blwyddyn.

Nid yw'r ffaith fod plentyn yn mynychu dosbarth Meithrin yn gwarantu y caiff ei dderbyn i'r Dosbarth Derbyn nac yn rhoi mantais i gais y plentyn am le yn y Dosbarth Derbyn. Rhaid i rieni gyflwyno cais ar wahân am le mewn Dosbarth Derbyn ar yr adeg briodol.

DERBYN I'R DOSBARTH DERBYN A DERBYN I YSGOLION UWCHRADD 2026

'Yr Awdurdod Derbyn' sy'n rheoli'r broses o dderbyn plant i ysgolion ac yn ei gweinyddu. Yn achos ysgolion y fwrdeistref sirol ac ysgolion gwirfoddol a reolir, cydnabyddir mai Cyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen (Awdurdod Lleol (ALl)) yw'r Awdurdod hwn. Yn achos ysgolion gwirfoddol a gynorthwyir (ysgolion yr eglwys), ac ysgolion sefydledig, corff llywodraethu'r ysgol benodol berthnasol yw'r Awdurdod Derbyn.

Mae angen i rieni a/neu ofalwyr ddweud pa ysgol yr hoffent i'w plentyn/plant ei mynychu. Ym mwyafrif llethol yr achosion, mae rhieni a/neu ofalwyr yn ddigon hapus i ddewis eu hysgol leol, ond mae'n ofyniad cyfreithiol iddynt enwi'r ysgol honno ar ffurflen gais, wedi ei llenwi ar-lein neu fel copi papur, a'i llofnodi gan y sawl sydd â chyfrifoldeb rhiant.

O ran **Derbyn i'r Dosbarth Derbyn** bydd y rhan fwyaf o rieni yn cael llythyr yn dweud wrthynt sut i ymgeisio, 6 wythnos cyn y dyddiad cau ar gyfer derbyniadau. Anfonir y llythyron yn uniongyrchol i gyfeiriad cartref y plentyn (os nad yw'r plentyn yn mynychu lleoliad Meithrin yr ALl ar y pryd) neu trwy law'r disgybl, a bydd yn esbonio sut i wneud cais ar-lein.

O ran **Derbyn i Ysgol Uwchradd** bydd pob rhiant yn cael llythyr 6 wythnos cyn y dyddiad cau trwy law'r disgybl a bydd yn esbonio sut y gall rhieni wneud cais ar-lein.

Bydd yr Awdurdod yn gofyn i rieni gyflwyno tystiolaeth ddogfennol lle bo angen hynny er mwyn dilysu'r data a gyflwynwyd ar ffurflen gais e.e. Tystysgrif Geni, Cerdyn Meddygol y GIG, Pasbort, Bil Treth Gyngor neu Gyfleustodau diweddar. Noder: Ni fyddwn yn derbyn cais am le mewn meithrinfa heb dystiolaeth o ddyddiad geni.

Wrth ystyried ceisiadau am le, rhaid i'r Awdurdod dderbyn disgyblion hyd nes cyrraedd Nifer Derbyn yr ysgol. Y Nifer Derbyn yw nifer y disgyblion a fydd yn cael eu derbyn i unrhyw grŵp blwyddyn cyn y gellir gwrthod ceisiadau.

Fodd bynnag, pan fo nifer y ceisiadau yn fwy na nifer y lleoedd sydd ar gael, defnyddir y **meini prawf** canlynol ar gyfer achosion **lle bo mwy o geisiadau na lleoedd**, er mwyn penderfynu pa ymgeiswyr fydd yn cael cynnig lle: -

Lle enwir ysgol mewn datganiad o Anghenion Addysgol neu yn y Cynllun Datblygu Unigol, mae'n ddyletswydd ar y Cyngor i dderbyn y plentyn i'r lleoliad a enwyd cyn defnyddio'r meini prawf ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd, ar gyfer y ceisiadau a dderbynnir.

- **Blaenoriaeth 1:** Plant sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod neu sydd wedi derbyn gofal yn y gorffennol.
- **Blaenoriaeth 2:** Plant ar sail feddygol, a gefnogir gan adroddiad gan feddyg ymgynghorol/arbenigwr meddygol, a gafwyd gan y rhieni, yn nodi'r fantais feddygol i'r plentyn fynychu'r ysgol o'u dewis o gymharu ag ysgol arferol y dalgylch.

Sylwer: Ni dderbynnir adroddiadau gan feddygon teulu at y diben hwn.

- **Blaenoriaeth 3:** Plant sy'n byw yn nalgylch yr ysgol o'u dewis ac sydd â brodyr neu chwiorydd perthnasol yn yr ysgol adeg y dyddiad derbyn
- **Blaenoriaeth 4:** Plant sy'n byw yn nalgylch yr ysgol o'u dewis heb frodyr a chwiorydd perthnasol yn yr ysgol adeg y dyddiad derbyn
- **Blaenoriaeth 5:** Plant sy'n byw y tu allan i ddalgylch yr ysgol o'u dewis sydd â brodyr neu chwiorydd perthnasol yn yr ysgol adeg y dyddiad derbyn.
- **Blaenoriaeth 6:** Plant sy'n byw y tu allan i ddalgylch yr ysgol o'u dewis heb frodyr a chwiorydd perthnasol yn yr ysgol adeg y dyddiad derbyn
-

Sylwer: Ystyrir bod brodyr a chwiorydd, boed yn rhai llawn, hanner, llys neu faeth, yn berthnasol pan fônt yn byw gyda'i gilydd yn yr un cyfeiriad. Mae hyn yn berthnasol pan fydd sicrwydd bod y plentyn hŷn wedi'i gofrestru yn yr ysgol pan fydd y plentyn ieuengaf yn gymwys i fynychu'r ysgol. Bydd brodyr a chwiorydd sydd wedi cael eu geni yn yr un flwyddyn academaidd hefyd yn cael blaenoriaeth.

Ystyrir y meini prawf brodyr a chwiorydd fel yn berthnasol yn y Flwyddyn Derbyn hyd at flwyddyn 11 yn unig. Wrth ddyrannu lleoedd meithrin, nodwch nad yw brodyr neu chwiorydd yn cael blaenoriaeth o dan y meini prawf gordanysgrifio a gyhoeddwyd.

Pan fydd mwy nag un achos o'r fath, asesir blaenoriaeth ar sail y plant hynny sydd agosaf at oed y brodyr neu'r chwiorydd hŷn sydd eisoes yn yr ysgol adeg y dyddiad derbyn.

Wedi ystyried y categorïau uchod, seilir blaenoriaeth ar agosrwydd at yr ysgol. Mesurir y pellter o'r pwynt lle bo cartref y plentyn yn cwrdd â'r briffordd i'r fynedfa agosaf sydd ar gael yn yr ysgol.. Defnyddir System Fapio Gwybodaeth Ddigidol i fesur, gan ddilyn y rheolau ynghylch cymhwystra ar gyfer cludiant i'r ysgol.

Bydd yr Awdurdod yn ymdrechu i gydymffurfio â'r ysgol o ddewis y rhieni, gan ystyried ei bolisi derbyn ei hun ac unrhyw ofynion statudol. Fodd bynnag, lle bo nifer y ceisiadau yn fwy na nifer y lleoedd sydd ar gael efallai y bydd yn rhaid gwrthod derbyn y plentyn.

Yn yr amgylchiadau hyn, mae gan rieni **hawl statudol i apelio** a byddant yn cael y rhesymau dros wrthod eu cais (yn ysgrifenedig) ynghyd â gwybodaeth am sut i apelio. Adran Gwasanaethau Democrataidd yr Awdurdod sy'n trefnu'r apêl a bydd yn cael gwrandawiad gerbron Panel Apêl Annibynnol. Cynhelir yr apêl yn unol â'r amserlenni a gyflwynir yng Nghod Ymarfer Apeliadau Llywodraeth Cymru 2013. Ni fydd eich dymuniad i fynd ar drywydd apêl yn effeithio ar leoliad mewn ysgol arall. Gallwch ddod â ffrind neu gynghorydd i'r apêl gyda chi a dylech gyflwyno unrhyw dystiolaeth ysgrifenedig cyn y gwrandawiad.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am apelio gan y Gwasanaethau Democrataidd, Y Ganolfan Ddinesig, Pont-y-pŵl, NP4 6YB.

Dilysu Cyfeiriad

Mae gofyn i rieni / ofalwyr nodi eu cyfeirnod Treth Gyngor ar ffurflen gais derbyn i ysgolion eu plentyn. Bydd yr Awdurdod Lleol yn defnyddio'r wybodaeth hon i ddilysu'r cyfeiriad i sicrhau ei fod yr un peth â'r wybodaeth sydd ar gronfa ddata Treth Gyngor yr Awdurdod Lleol, ystyrir y cyfeiriad yn ddilys ddim ond os yw'r oedolyn sy'n llenwi'r cais wedi ei enwi ar y cofnod treth gyngor.

Pan na ellir defnyddio'r cofnod treth gyngor, neu ar gyfer yr ymgeiswyr hynny sy'n byw y tu allan i Torfaen, bydd y Cyngor yn ystyried o leiaf ddau o'r dogfennau canlynol i fod yn cefnogi penderfyniad ar gyfer preswylfa yng nghyfeiriad penodol:-

- Hysbysiadau Galw am Dalu Treth Gyngor* (dim hŷn na 12 mis).
- Hysbysiad CThEM, Adran Gwaith a Phensiynau, neu'r Awdurdod Lleol am hawliad h.y. Credyd Treth Plant, Credyd Treth Gwaith, Credyd Cynhwysol, Lwfans Ceisio Gwaith, Budd-dâl Plant neu Fudd-dâl Tai (Dim hŷn na 3 mis).
- Cytundeb tenantiaeth/prydlesi neu lyfr rhent swyddogol a gyhoeddwyd gan gymdeithas tai, cyngor lleol, asiantaeth gosod wedi'i hen sefydlu neu gyfreithiwr, y mae'n rhaid iddynt gynnwys y dyddiad cau perthnasol (ar gyfer y rownd derbyn i ysgolion arferol) / dyddiad cyflwyno (ar gyfer ceisiadau trosglwyddo yn ystod y flwyddyn).
- Datganiad morgais (dim hŷn na 3 mis)

- Bil nwy, trydan neu ddŵr sy'n dangos defnydd o'r gwasanaeth priodol (dim hŷn nag un mis)
- Trwydded yrru ddilys y DU â ffotograff
- Tystysgrif Yswiriant Cartref neu Fodur* (dim hŷn na 12 mis).
- Tystysgrif Trwydded Deledu* (dim hŷn na 12 mis).
- Cofnod y Gofrestr Etholiadol (Gwiriad mewnol yw hwn y gellir ei gynnal ar gyfer trigolion Torfaen yn unig, ni dderbynnir cardiau cofrestru)

Bydd y Cyngor yn defnyddio'r cyfeiriad cartref a roddir yn y cais i benderfynu pa un yw'r ysgol ddalgylch ac a oes unrhyw gymhwysedd am drafnidiaeth am ddim iddi o'r cartref, yn unol â pholisi trafnidiaeth cyfredol y Cyngor. Ni fydd cyfeiriad newydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu ar gais os nad yw'r ymgeisydd a'r plentyn yn byw yno ar y dyddiad cau.

Cyfrifoldeb yr ymgeisydd yw dweud wrth y Tîm Derbyn i Ysgolion am unrhyw newidiadau mewn amgylchiadau gan gynnwys newid cyfeiriad yn dilyn cyflwyno'r cais. Mae hyn er mwyn sicrhau bod gohebiaeth yn cael ei hanfon i'r cyfeiriad cywir, ac ni fydd yn effeithio ar ganlyniad y cais os yw hyn ar ôl y dyddiad cau. Dim ond os yw'r plentyn yn byw yn y cyfeiriad newydd ar y dyddiad cau y bydd yn cael ei ystyried wrth benderfynu canlyniad y cais, a rhaid cyflwyno tystiolaeth ddigonol i gadarnhau hyn.

Rhannu preswylfa

Os yw rhieni yn rhannu cyfrifoldeb am y plentyn a'i fod yn treulio amser cyfartal gyda'r ddau riant yn ystod yr wythnos ysgol, ystyrir cyfeiriad y rhiant sy'n derbyn budd-dal plant fel cartref y plentyn at ddibenion dyrannu lle.

Y sawl sy'n llenwi'r ffurflen gais

Dim ond y rheiny sydd â chyfrifoldeb rhiant dros y plentyn a enwir sy'n gallu gwneud cais, a bydd gofyn iddynt lofnodi datganiad i'r perwyl hwn yn rhan o'r broses ymgeisio. Fel arfer, disgwylir y bydd yr unigolyn hwn yn byw yn yr un cyfeiriad â'r plentyn a chyfeirir at yr unigolyn hwn fel rhiant at ddibenion derbyn i ysgolion. Bydd hyn yn cynnwys gweithwyr cymdeithasol yn achos plant sy'n derbyn gofal gan yr Awdurdod Lleol.

Lle bo rhieni'n rhannu cyfrifoldeb rhiant yn gyfartal, bydd y Cyngor yn gofyn i rieni'r plentyn benderfynu pa riant ddylai wneud y cais.

Disgwylir y bydd rhieni hefyd yn cytuno ar ysgol eu plentyn cyn gwneud cais. Nid yw'r Cyngor mewn sefyllfa i ymyrryd mewn gwrthdaro rhwng rhieni ynghylch ceisiadau am le mewn ysgolion a bydd yn gofyn bod y rhain yn cael eu datrys yn breifat.

Os na fydd rhieni yn gallu cytuno, ac nid yw'r naill na'r llall wedi cael gorchymyn llys i ddweud pwy ddylai fod yn gwneud y cais/pa ysgol yw'r ysgol o'u dewis, bydd y Cyngor yn derbyn cais gan y rhiant sy'n cael Budd-dal Plant ar gyfer y plentyn.

Plant Genedigaethau Lluosog

Wrth ddefnyddio'r meini prawf ar gyfer achosion lle bo mwy o geisiadau na lleoedd, os digwydd i'r plentyn olaf i'w dderbyn fod yn un o enedigaeth luosog, yna bydd yr ALl yn derbyn y brawd/chwaer neu'r brodyr/chwiorydd eraill hefyd e.e. efeilliaid, tripledi ayb.

Mynediad Gohiriedig i'r Ysgol Gynradd

Bydd yr Awdurdod Lleol yn derbyn plentyn i ysgol gynradd/fabanod a gynhelir ar ddechrau'r flwyddyn academaidd y bydd ef/hi yn troi'n 5 mlwydd oed ynddi. Fodd bynnag, mae'r gofynion cyfreithiol yn cadarnhau bod rhieni yn gallu gohirio derbyniad eu plentyn hyd nes y tymor ar ôl eu pen-blwydd yn 5 mlwydd oed. Mae yna rwymedigaeth ar yr Awdurdod Lleol i sicrhau bod unrhyw gynnig o le mewn ysgol yn cael ei gadw i rieni sy'n dymuno gohirio mynediad eu plentyn i'r Dosbarth Derbyn hyd nes yn hwyrach yn y flwyddyn academaidd. Fodd bynnag, ni all riant ohirio mynediad y tu hwnt i'r tymor ar ôl pen-blwydd y plentyn yn bum mlwydd oed, na thu hwnt i'r flwyddyn ysgol y gwnaethpwyd y cais ar ei chyfer.

Plant a Aned yn Ystod Tymor yr Haf

Yn achos plentyn a aned yn ystod tymor yr haf, nid oes gofyniad cyfreithiol iddo fynychu'r Ysgol hyd nes y tymor ar ôl ei ben-blwydd yn bum mlwydd oed / y mis Medi ar ôl y flwyddyn fynediad arferol ar gyfer plant oed y Dosbarth Derbyn. Fodd bynnag, mewn amgylchiadau o'r fath bydd yr Awdurdod Lleol yn parhau i sicrhau bod plant yn dilyn eu grŵp blwyddyn cronolegol ac felly byddai'r plentyn yn cael ei dderbyn i Flwyddyn 1 ac nid i'r Dosbarth Derbyn.

Derbyniadau y tu allan i'r grŵp oedran arferol

Er y bydd y rhan fwyaf o blant yn cael eu derbyn i'r ysgol gyda'u grŵp oedran cronolegol, o bryd i'w gilydd mae rhieni yn gofyn am leoedd y tu allan i'w grŵp oedran arferol ar gyfer plant dawnus a thalentog, neu'r rheiny sydd wedi cael trafferthion neu wedi colli rhan o'r flwyddyn, yn aml oherwydd salwch. Fel arfer, nid yw'n briodol lleoli plentyn mewn grŵp oedran sy'n wahanol i'w oed cronolegol. Serch hynny, bydd y Cyngor yn ystyried y ceisiadau hyn yn ofalus ac yn dod i benderfyniad ar sail amgylchiadau pob achos. Wrth wneud hyn bydd yn ymgynghori â'r rhieni a'r ysgol ac yn ystyried yr hyn sydd fwyaf buddiol i'r plentyn.

Rhoddir ystyriaeth ddyledus hefyd i adroddiad y Seicolegydd Addysg pan fo adroddiad o'r fath ar gael, a bydd gofyn sefydlu rhesymau clir dros wneud penderfyniad o'r fath. Os penderfynir bod sail ar gyfer ystyried cais 'y tu allan i'r flwyddyn' mae gan rieni y gwrthodwyd eu cais am le mewn ysgol hawl statudol i apelio. Fodd bynnag, nid oes hawl i apelio os cynigiwyd lle ond nad yw'r lle hwnnw yn y grŵp blwyddyn a ddymunir.

Derbyn yn ystod y flwyddyn

Weithiau cyfeirir at hyn fel ‘newid ysgol yn ystod y tymor’ a dyma’r broses ymgeisio i blant oed ysgol ag arnynt angen eu derbyn y tu allan i’r rownd dderbyniadau arferol. Dyma’r broses o symud o un ysgol i ysgol arall.

Gall rhieni ofyn am gael symud eu plentyn i ysgol arall ar unrhyw gam yn addysg eu plentyn, ac mae yna nifer o resymau dilys dros wneud hynny, er enghraifft symud tŷ. Fodd bynnag, mae angen ystyried yn ofalus cyn newid ysgol. Nid dyma’r ateb bob tro, oherwydd mae’n gallu cael effaith andwyol ar addysg y plentyn.

Yn ystod y flwyddyn ysgol, dim ond lleoedd cyfyngedig sydd ar gael. Ni ddylai ymgeiswyr sy’n symud i Dorfaen i fyw neu sy’n symud o fewn Torfaen, ragdybio y bydd eu plentyn yn cael lle yn yr ysgol leol yn awtomatig. Ni ellir gwarantu lle mewn unrhyw ysgol, hyn yn oed os mai dyma ysgol y dalgylch, ac os yw’r ysgol yn llawn yn barod yn y grŵp blwyddyn perthnasol, bydd y cais yn cael ei wrthod.

Yn ganlyniad, dylech ystyried y canlynol a thrafod pob opsiwn gyda’r Tîm Derbyniadau Ysgolion cyn i chi symud, er mwyn tarfu cyn lleied â phosibl ar addysg y plentyn:

- Ydych chi wedi trafod opsiynau eich plentyn gyda’r ysgol bresennol? Efallai bod yna resymau addysgol cadarn dros beidio â symud i ysgol arall, a bydd gofyn i chi eu hystyried. Dylai rhieni disgyblion Blwyddyn 10 neu Flwyddyn 11 yn benodol nodi bod y Cyngor yn cynghori’n gryf yn erbyn symud ysgol ar y cam hwn yn addysg plentyn, yn enwedig lle nad yw’n bosibl cynnig darpariaeth ar gyfer eu hopsiynau TGAU, gan fod hyn yn debygol o gael effaith andwyol sylweddol ar eu deilliannau dysgu.

- Sut fydd eich plentyn yn teithio i’r ysgol, gan na fyddant o angenrheidrwydd yn gymwys i gael cymorth gyda chludiant, hyd yn oed os oeddent yn gymwys yn flaenorol?

- Os ydych yn cyflwyno cais i symud mwy nag un plentyn, a fydd lle i bob un ohonynt yn yr un ysgol? Mewn rhai achosion, efallai y cewch gynnig ysgol wahanol ar gyfer pob plentyn, gan ddibynnu ar y lleoedd sydd ar gael.

- Pryd fydd eich plentyn yn gallu dechrau yn yr ysgol newydd? Cynghorir rhieni yn gadarn na ddylent dynnu eu plentyn o’r ysgol y mae ynddi hyd nes y gellir dod o hyd i le arall, addas, ar ei gyfer. Os na fydd y plentyn yn mynd i unrhyw ysgol yna cofnodir hyn fel absenoldeb anawdurdodedig a gallai gael ei adrodd i’r Swyddog Lles Addysg. Sylwer na fydd symud ysgol yn tarfu ar unrhyw gamau y mae’r Gwasanaeth Lles Addysg yn mynd ar eu trywydd yn barod.

Os ydych yn penderfynu mynd ymlaen â’ch cais, dylech lenwi’r Ffurflen Drosglwyddo a’i dychwelyd i’r Tîm Derbyniadau. Pan fydd rhieni yn cyflwyno

cais am le mewn ysgol, mae'r Cod Derbyn i Ysgolion yn gofyn bod awdurdodau derbyn yn anelu at hysbysu'r rhieni ynghylch canlyniad y cais am le mewn ysgol o fewn 15 niwrnod ysgol neu 28 diwrnod calendr, pa un bynnag sydd gynharaf. Caiff ceisiadau eu prosesu yn unol â'r polisi derbyn hwn a rhoir blaenoriaeth i'r rhai sy'n chwilio am le yn ystod y tymor cyfredol. Pan wneir cais beth amser cyn y dyddiad dechrau gofynnol, caiff y lle ei gadw ar agor gan y Cyngor am un tymor ysgol ar y mwyaf.

Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018

Dechreuwyd y broses o weithredu Deddf 2018 ar 1 Medi 2021. Mae'r system ADY yn cael ei chyflwyno'n raddol dros gyfnod o 3 blynedd hyd nes haf 2024. Yn ystod y cyfnod hwn, bydd y system ADY ar waith ochr yn ochr â'r system AAA, a bydd y system AAA (gan gynnwys datganiadau) yn cael ei diweddu'n raddol wrth i ddysgwyr symud at y system ADY.

Bydd ysgolion prif ffrwd a gynhelir yn adnabod anghenion y mwyafrif o ddysgwyr, yn diwallu'r anghenion hynny ac yn eu monitro. Mae pob plentyn ac unigolyn ifanc yn dysgu mewn ffordd wahanol ac ar gyfradd wahanol. Ymhob dosbarth ymhob ysgol fe fydd rhai o'r disgyblion yn dod ymlaen yn arafach na disgyblion eraill. Bydd y disgyblion hyn yn elwa ar addysgu a dysgu o ansawdd da, wedi ei wahaniaethu, a chymorth cyffredinol. Bydd rhai o'r disgyblion yn cael eu nodi fel rhai sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol ac y mae arnynt angen ymyriadau mwy penodol neu ymyriadau wedi eu targedu'n fwy, a Darpariaeth Ddysgu Ychwanegol gan eu hysgol.

Bydd y plant a'r bobl ifanc sydd wedi cael eu hasesu fel rhai sydd ag Anghenion Dysgu Ychwanegol ac y mae arnynt angen darpariaeth ddysgu ychwanegol, yn cael Cynllun Datblygu Unigol (CDU). Bydd y CDU yn cymryd lle'r gyfres o gynlluniau statudol ac anstatudol (gan gynnwys datganiadau AAA) sydd ar waith o'r system AAA, dros y cyfnod gweithredu.

Yn unol â'r Ddeddf ADY, gwnaethpwyd y newidiadau canlynol i'r gyfraith ynghylch derbyn i ysgolion:

Dyletswydd i dderbyn plentyn â chynllun datblygu unigol i ysgol a gynhelir

O 1 Medi 2021, mae'r Ddeddf yn gofyn bod corff llywodraethu ysgol a gynhelir yng Nghymru yn derbyn plentyn i'r ysgol os yw'r ysgol wedi ei henwi yng nghynllun datblygu unigol y plentyn at y diben o sicrhau bod y plentyn yn cael ei dderbyn i'r ysgol. Bydd ysgolion yn cael eu henwi at ddiben sicrhau bod plentyn yn cael ei dderbyn mewn amgylchiadau penodol yn unig, ac felly ni fydd pob cynllun datblygu unigol yn enwi ysgol yn y ffordd hon. Lle enwir ysgol at y diben hwnnw, caiff ei henwi yn adran 2D.1 yng nghynllun datblygu unigol y dysgwr.

Mae'r ddyletswydd hon yn berthnasol waeth beth fo'r cyfyngiad ar faint dosbarthiadau babanod a hyd yn oed petai derbyn y plentyn yn golygu bod yr

ysgol yn derbyn mwy na'i nifer derbyn. Mae'r ddyletswydd i dderbyn yn berthnasol ar bob adeg, gan gynnwys adegau pan fo'r ysgol yn cael ei henwi mewn cynllun y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol.

Cyn defnyddio'i bŵer, rhaid i'r Awdurdod Lleol ymgynghori â'r ysgol. Ni fydd yr Awdurdod Lleol yn defnyddio'r pŵer hwn onid yw'r canlynol yn wir:

(a) mae'r Awdurdod Lleol yn fodlon fod angen darparu'r Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol a nodir yn ei Gynllun Datblygu Unigol, yn yr ysgol a enwir, er budd plentyn, ac

(b) mae'n briodol i'r plentyn gael addysg neu hyfforddiant yn yr ysgol.

Yn unol â hyn, lle enwir ysgol yn yr isadran hon, dylai'r Awdurdod Lleol nodi oddi tano pam y mae'n fodlon fod angen darparu'r Ddarpariaeth Ddysgu Ychwanegol a nodir yn ei Gynllun Datblygu Unigol, yn yr ysgol a enwir, er budd y plentyn a pham y mae'n briodol i'r plentyn gael addysg neu hyfforddiant yno.

Ceir rhagor o fanylion y dyletswyddau a'r pwerau i enwi ysgol at ddiben sicrhau y derbynnir plentyn, yn y Cod ADY.

O 1 Medi 2021, mae'r canlynol hefyd yn ddisgyblion a eithrir:

- plant a dderbyniwyd i'r ysgol y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol am fod eu cynllun datblygu unigol yn enwi'r ysgol at ddiben sicrhau bod y plentyn yn cael ei dderbyn
- plant ag ADY a addysgir fel arfer mewn uned arbennig mewn ysgol brif ffrwd, ond sy'n cael rhan o'u gwersi mewn dosbarth nad yw'n ddosbarth arbennig

<u>Rhestrau Aros</u>

O ran trosglwyddiadau pontio statudol, bydd yr Awdurdod yn cadw rhestr aros ar gyfer y rownd dderbyniadau hyd nes 30 Medi yn yr un flwyddyn academaidd. Gosodir enw plentyn ar y rhestr aros hyd yn oed os bydd rhieni yn dewis ysgol arall neu'n penderfynu defnyddio'u hawl i apelio.

Gallai safle plentyn ar y rhestr aros newid, gan y gallai ceisiadau ddod i law sydd â blaenoriaeth uwch dan y meini prawf derbyn. Os daw lle ar gael yn ystod y cyfnod hwn bydd y lle yn cael ei roi i blentyn ar y rhestr aros ar sail meini prawf yr Awdurdod ar gyfer achosion lle mae mwy o geisiadau na lleoedd, ac nid ar sail y dyddiad yr ychwanegwyd y cais at y rhestr.

Pan gaiff cais i drosglwyddo yn ystod y flwyddyn ei wrthod, bydd enw'r plentyn yn aros ar y rhestr aros ar gyfer y dewis ysgol hyd at ddiwedd y flwyddyn academaidd y caiff y cais ei wneud ynddi, pan ellir gwneud cais newydd. Os daw lle yn wag bryd hynny, caiff yr holl blant ar y rhestr aros eu hystyried

gyda'i gilydd am y lle, a'u blaenoriaethu fel y nodir ym meini prawf gordanysgrifio'r Cyngor a gyhoeddwyd.

Yn benodol ar gyfer y broses derbyn i feithrin, cedwir rhestr aros ar gyfer y disgyblion hynny nad ydynt wedi gallu cael lle ym mis Medi. Pan ddyrennir lle mewn meithrin i'r plentyn, ni fydd yn gymwys i fod ar y rhestr aros (ac eithrio lleoliad codi'n 3 yn y feithrinfa honno), oni bai bod newid sylweddol wedi bod mewn amgylchiadau sy'n effeithio ar statws y cais, fel symud tŷ i dalgylch arall. Cyfrifoldeb yr ymgeisydd yw cysylltu â'r Tîm Derbyn i Ysgolion i gael eglurhad ynghylch unrhyw newid mewn amgylchiadau.

Y Trefniadau ar gyfer Ceisiadau Hwyr

Bydd unrhyw geisiadau sy'n dod i law ar ôl y dyddiad cau perthnasol (gweler yr amserlen) neu unrhyw geisiadau sy'n dal i fod yn anghyflawn ar y dyddiad cau, yn cael eu trafod o dan y trefniadau ymgeisio hwyr. Rhaid cyflwyno ceisiadau hwyr ar ffurflen gais bapur, oherwydd nid yw'n bosibl ymgeisio ar-lein ar ôl y dyddiad cau.

Os bydd yr Awdurdod Lleol yn derbyn newid i'r ysgol a ffefrir ar ôl y dyddiad cau a gyhoeddwyd, bydd y cais yn cael ei weld fel cais hwyr. Dylai unrhyw geisiadau neu ddewisiadau a dderbynnir ar ôl y dyddiad cau a gyhoeddwyd gael eu prosesu'n fisol ar ôl y dyddiad cynnig, lle bo'n bosibl.

Yna, caiff ceisiadau hwyr pellach eu coladu'n fisol ar sail y mis y cawsant eu derbyn. Dyrennir lleoedd yn unol â'r meini prawf a bydd rhieni'n cael gwybod beth yw canlyniad eu cais o fewn mis ar ôl derbyn y cais. Bydd y trefniadau ar gyfer ceisiadau hwyr yn parhau hyd nes wythnos olaf mis Awst. Ar gyfer ceisiadau i'r Meithrin, mae'r rhestr aros ar waith ar gyfer y flwyddyn academaidd gyfan. Ar ôl y dyddiad hwn, caiff unrhyw dderbyniadau statudol sy'n dod i law eu prosesu fel trosglwyddiad o fewn y flwyddyn ysgol.

Sylwer y gallai ceisiadau sy'n cael eu hystyried fel ceisiadau hwyr gynyddu'r posibilrwydd o beidio â chael lle yn yr ysgol(ion) a ffefrir. Y rheswm dros hyn yw fod pob cais a gyflwynir gyda'r dystiolaeth angenrheidiol cyn y dyddiad cau yn cael blaenoriaeth dros y rheiny sydd wedi dod i law ar ôl y dyddiad cau.

Ni all y Cyngor dderbyn cyfrifoldeb dros unrhyw gais neu dystiolaeth na chafodd ei gyflwyno'n gywir trwy'r system ar-lein, neu sy'n mynd ar goll yn y post. Argymhellir bod unrhyw un sy'n anfon cais trwy'r post yn defnyddio gwasanaeth lle mae'n rhaid i'r sawl sy'n derbyn y post lofnodi.

Plant Personél Lluoedd Arfog y DU a Gweision eraill y Goron (gan gynnwys diplomyddion).

Mae teuluoedd personél Lluoedd Arfog y DU a Gweision eraill y Goron yn gorfod symud yn aml o fewn y DY ac o dramor, a hynny'n aml ar fyr rybudd.

O ganlyniad, i bersonél lluoedd arfog y DU a Gweision eraill y Goron bydd y Cyngor o'r farn fod y meini prawf preswylio wedi'u bodloni (ac yn rhoi blaenoriaeth yn y dalgylch) os bydd unrhyw un o'r canlynol yn dod gyda'r cais, hyd yn oed os nad yw'r teulu'n byw yn Nhorfaen ar y dyddiad perthnasol.

- Llythyr swyddogol gan y Weinyddiaeth Amddiffyn neu'r Swyddfa Dramor a Chymanwlad
- Dyddiad preswylio pendant
- Cadarnhad o'r cyfeiriad newydd.

Plant sy'n cael eu cartrefu trwy asiantaethau trais domestig

Caiff ceisiadau gan blant sydd mewn cartref dros dro dan warchodaeth asiantaethau trais domestig cymeradwy eu prosesu fel blaenoriaeth, os oes llythyr swyddogol gan yr asiantaeth berthnasol yn dod gyda'r ffurflen gais.

Plant Sipsiwn a Theithwyr

Mae'r Cyngor wedi'i rwymo'n statudol i sicrhau bod pob plentyn o oed ysgol gorfodol yn cael addysg sy'n addas ar gyfer eu hoed, eu gallu ac unrhyw anghenion addysgol arbennig. Mae'r Cyngor hefyd yn hyrwyddo safonau uchel wrth ddarparu addysg ac ar gyfer llesiant plant. Mae'r rhwymedigaethau hyn yn berthnasol i bob plentyn, waeth a ydynt yn byw'n barhaol yn yr ardal ai peidio.

Symudiadau Wedi'u Rheoli

Mae'r polisi hwn yn cyflwyno'r trefniadau ar gyfer ysgolion Torfaen a dylid ei ddarllen a'i roi ar waith ar y cyd â chylchlythyr Llywodraeth Cymru, 'Defnydd Effeithiol o Symudiadau Wedi'u Rheoli – Cychwyn Newydd i Blant a Phobl Ifanc yn yr Ysgol'.

Mae symudiad wedi'i reoli yn golygu bod plentyn yn symud o un ysgol i ysgol arall mewn ffordd sydd wedi ei chynllunio'n ofalus ac sy'n dderbyniol i bawb, gan gynnwys y disgybl.

Mae symudiadau wedi'u rheoli yn offeryn pwysig i roi cyfle i ddisgyblion i gael dechrau newydd mewn ysgol newydd. Maent hefyd yn gallu lleihau'r angen am waharddiadau parhaol a lleihau'r canlyniadau negyddol sy'n gysylltiedig â nhw.

Rhaid bod budd gorau'r plentyn wrth graidd unrhyw symudiad wedi'i reoli, yn unol â Chonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn a'r saith nod

craidd yn nogfen Llywodraeth Cymru ‘Plant a Phobl Ifanc: Gweithredu’r Hawliau’.

Cyfeiria Cylchlythyr Cynulliad Cenedlaethol Cymru 47/2006 – Cynnwys a Chynorthwyo Disgyblion, at y defnydd o symudiadau wedi’u rheoli fel un o’r strategaethau ymyrryd cynnar y gellid eu hystyried er mwyn helpu disgyblion i reoli eu hymddygiad a’u presenoldeb yn yr ysgol.

Pwy fyddai’n elwa ar Symudiad Wedi’i Reoli?

Gellir cynnig symudiad wedi’i reoli i’r disgyblion canlynol:

- Disgyblion y credir yn ddidwyll y byddai dechrau newydd o fudd iddynt. Mae’n hanfodol sefydlu’r rhesymau craidd dros y problemau a brofir a/neu'r ymddygiadau a welir gan y disgybl, cyn ystyried symudiad wedi’i reoli.

- Disgyblion y mae eu hamser yn yr ysgol gyfredol yn cael effaith negyddol ar eu llesiant emosiynol.

- Fel mecanwaith cymorth i ddysgwyr ag anawsterau emosiynol ac ymddygiadol cyn cyrraedd pwynt argyfwng. Bydd dysgwyr wedi derbyn amrywiaeth o strategaethau cefnogol yn eu hysgol gyda llwyddiant cyfyngedig, fodd bynnag, mae ysgol brif ffrwd yn parhau i fod yn briodol i ddiwallu eu hanghenion ac mae cyfarfod Cynllun Cymorth Bugeiliol (CCB) wedi dod i’r casgliad mai dechrau o’r newydd mewn ysgol newydd fyddai’r strategaeth ymyrraeth fwyaf cadarnhaol i gynnal y dysgwr mewn addysg prif ffrwd.

- Un digwyddiad, a hwnnw’n ddifrifol, a allai arwain at waharddiad parhaol lle na nodwyd anawsterau ymddygiadol, emosiynol a chymdeithasol eraill.

Protocol Dysgwyr Anodd eu Lleoli

Mae cyfleoedd addysgol rhai disgyblion yn y fantol am eu bod yn cael eu gweld fel disgyblion anodd eu lleoli ac mae yna oedi cyn iddynt gael eu derbyn i’r ysgol, mae eu lleoliad yn chwalu yn fuan wedi eu derbyn, neu maent yn methu â chael lle mewn ysgol. Dylid dod o hyd i le addas mewn ysgol yn fuan ac a dylai’r disgybl fod ar y gofrestr o fewn 20 diwrnod. Mae’n bwysig hefyd na ddylid gofyn i unrhyw ysgol gymryd nifer ormodol neu afresymol o ddisgyblion o’r fath a bod gwasanaethau cymorth yn eu lle o amgylch derbyniad mynediad teg newydd er mwyn sicrhau bod y lleoliad yn llwyddiannus.

Mae ar bob awdurdod sy’n derbyn i ysgolion ddyletswydd i gydymffurfio â’r Codau Derbyn perthnasol cyfredol. Mae’n ddyletswydd ar yr ALl i sicrhau bod digon o leoedd yn yr ardal ac mae ganddo gyfrifoldeb tuag at ddisgyblion ac ysgolion i sicrhau bod y lleoliad yn cael y siawns orau o lwyddo.

Derbyn i Ysgolion ALl Cyfagos

Pan fo rhieni'n dymuno ymgeisio i'w plentyn fynychu ysgol mewn awdurdod derbyn arall (h.y. Casnewydd, Sir Fynwy, Blaenau Gwent neu Gaerffili), gofynnir i chi ymgeisio trwy'r awdurdod derbyn perthnasol yn unol â'u trefniadau derbyn nhw.

Dylai unrhyw ymgeiswyr sy'n byw yn ardaloedd awdurdodau (cynghorau) eraill, ac sy'n dymuno i'w plentyn fynd i ysgol yn Nhorfaen, ymgeisio trwy Gyngor Bwrdeistref Sirol Torfaen yn unol â'r amserlenni a osodwyd.

<u>Rhai o'r rhesymau dros wrthod derbyn plentyn</u>

Er bod gan rieni'r hawl i fynegi eu dymuniad i'w plentyn gael ei dderbyn i unrhyw ysgol, mae yna resymau pam y gallem orfod gwrthod gwireddu'r dymuniad hwnnw

- Y fenter maint dosbarthiadau babanod sydd wedi ymrwymo i sicrhau nad yw dosbarthiadau yn fwy na 30 o ddisgyblion. Mae'r terfyn statudol ar faint dosbarthiadau, sef 30, yn berthnasol i'r Dosbarth Derbyn, Blwyddyn 1 a Blwyddyn 2

- Cyfyngiadau ffisegol adeiladau'r ysgol a'r safle, a allai olygu bod llai na 30 o ddisgyblion ymhob dosbarth

- Unrhyw ffactorau eraill a allai gyfaddawdu ar y gallu i ddarparu addysg effeithlon a/neu ddefnyddio adnoddau'n effeithlon

<u>Eithriadau i faint dosbarthiadau</u>

Mae rheoliadau Llywodraeth Cymru yn gofyn i Gynghorau gyfyngu ar faint dosbarthiadau er mwyn sicrhau nad oes mwy na 30 disgybl yn y dosbarth. Er nad es deddfwriaeth sy'n cyfyngu dosbarthiadau Cyfnod Allweddol 2 i 30 neu lai, dyma'r targed i Lywodraeth Cymru o ran maint dosbarthiadau. Fodd bynnag, mae yna eithriadau i'r rheoliadau hyn (y cyfeirir atynt fel "disgyblion a eithrir") a allai olygu bod modd derbyn mwy na'r terfyn o 30 disgybl i bob dosbarth. Dyma'r disgyblion hynny:

- Plant y mae eu ADY/CDU yn nodi y dylent gael eu haddysgu yn yr ysgol dan sylw, ac a dderbyniwyd i'r ysgol y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol

- Plant sy'n derbyn gofal gan awdurdodau lleol (plant sy'n derbyn gofal), neu nad ydynt yn cael gofal mwyach (plant a oedd yn derbyn gofal) am iddynt gael eu mabwysiadu neu leoli gyda theulu neu gael gwarcheidwad arbennig, ac sy'n cael eu derbyn i'r ysgol y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol.

- Plant y gwrthodwyd lle iddynt mewn ysgol i gychwyn, ond y cynigiwyd lle iddynt y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol dan gyfarwyddyd panel apêl derbyniadau, neu am fod y sawl a oedd yn gyfrifol am y

penderfyniad gwreiddiol yn cydnabod y gwnaed camgymeriad wrth weithredu'r trefniadau derbyn i ysgolion.

- Plant a dderbyniwyd y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol lle:

  a) mae'r Awdurdod Lleol sy'n cynnal ysgolion wedi cadarnhau na all gael lle mewn unrhyw ysgol addas arall o fewn pellter rhesymol i'w gartref am ei fod wedi symud i'r ardal y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol, neu

  b) mae'n dymuno cael addysg grefyddol, neu addysg trwy gyfrwng y Gymraeg a'r ysgol dan sylw yw'r unig ysgol addas o fewn pellter rhesymol.

- Plant a dderbyniwyd i'r ysgol y tu allan i'r rownd dderbyniadau arferol ac ar ôl diwrnod cyntaf y flwyddyn ysgol, ac ar ôl hynny mae'r ysgol wedi trefnu ei dosbarthiadau, a byddai'r ysgol yn gorfod cymryd camau penodol pe na bai'r plentyn dan sylw yn ddisgybl a eithrir.

- Plant y mae eu hefell neu frawd/chwaer arall o enedigaeth niferus yn cael eu derbyn fel disgyblion heb eu heithrio, fel y disgybl(ion) olaf i'w derbyn cyn cyrraedd y nifer derbyn.

- Plant sydd wedi'u cofrestru fel disgyblion mewn ysgolion arbennig, ond sy'n cael rhan o'u haddysg mewn ysgol brif ffrwd.

- Plant ag ADY sy'n cael eu haddysg fel arfer mewn uned arbennig mewn ysgol brif ffrwd ac sy'n cael rhan o'u gwersi mewn dosbarth nad yw'n ddosbarth arbenigol.

DYDDIADAU DERBYN ALLWEDDOL 2026/2027

Meithrin (Ionawr, Ebrill a Medi)

- Bydd y broses ymgeisio ar-lein yn mynd yn fyw Dydd Llun 9 Mehefin 2025 (9am)
- Y dyddiad cau ar gyfer derbyn ceisiadau yw Dydd Gwener 18 Gorffennaf 2025 (5 hanner dydd)
- Cynnig lleoedd - Dydd Llun 15 Medi 2025 (Medi 2026 plant 4-blwydd-oed a Ionawr 2026 plant sy'n codi'n 3)
- Cynnig lleoedd – Dydd Gwener 30 Ionawr 2026 (Ebrill i blant sy'n Codi'n 3)

Cynradd

- Bydd y cais ar-lein yn fyw Dydd Iau 13 Tachwedd 2025 (9am)
- Y dyddiad cau ar gyfer derbyn ceisiadau yw Dydd Iau 15 Ionawr 2026 (5 hanner dydd)
- Cynnig lleoedd – Dydd Iau 16 Ebrill 2026*
- Cynhelir apeliadau cynradd yn ystod mis Mai/Mehefin 2026 ar gyfer ceisiadau sy'n dod i law erbyn y dyddiad cau, ac yn unol â'r amserlen apelio.

Uwchradd

- Bydd y ffurflen gais ar-lein yn fyw Dydd Gwener 19 Medi 2025 (9.00 am)
- Y dyddiad cau ar gyfer derbyn ceisiadau yw Dydd Gwener 31 Hydref 2025 (5 hanner dydd)
- Cynnig lle – Dydd Llun 2 Mawrth 2026*
- Cynhelir apeliadau uwchradd yn ystod mis Mai/Mehefin 2026 ar gyfer ceisiadau sy'n dod i law erbyn y dyddiad cau, ac yn unol â'r amserlen ar gyfer apelio

Ysgolion ffydd

- Y dyddiad cau ar gyfer ceisiadau Cynradd - Dydd Iau 15 Ionawr 2026
- Y dyddiad cau ar gyfer ceisiadau Uwchradd – Dydd Gwener 31 Hydref 2025
- Cynnig lle Cynradd – Dydd Iau 16 Ebrill 2026*
- Cynnig lle Uwchradd - Dydd Llun 2 Mawrth 2026*

*Dyma'r dyddiad cyffredin ar gyfer cynnig lleoedd ar draws yr holl awdurdodau derbyn yng Nghymru.

NIFEROEDD DERBYN ARFAETHEDIG/CAPASITI YSGOLION AR GYFER Y FLWYDDYN ACADEMAIDD 2026/27

Capasiti a gyfrifwyd yn ystod Tymor yr Hydref/ gwanwyn 2024/25

Ysgolion Cynradd

Ysgol	Capasiti Ar Hyn o Bryd	Nifer Derbyn
Ysgol Gynradd Wirfoddol a Reolir Treftadaeth Blaenafon	450	64
Ysgol Gynradd Gymunedol Ffordd Blenheim	315	45
Ysgol Gynradd Coed Eva	420	60
Ysgol Gynradd Croesyceiliog	420	60
Ysgol Gynradd Cwmffrwdoer	315	45
Ysgol Gynradd Garnteg	420	60
Ysgol Gynradd George Street	420	60
Ysgol Gynradd Greenmeadow	252	36
Ysgol Gynradd Griffithstown	420	60
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Henllys	210	30
Ysgol Gynradd Gymunedol Llantarnam	315	45
Ysgol Gynradd Llanyrafon	407	58
Ysgol Gynradd Maendy	231	60
Ysgol Gynradd Nant Celyn	420	60
Ysgol Gynradd New Inn	601	75
Ysgol Gynradd Gatholig Mair a'r Angylion	210	30
Ysgol Gynradd Gatholig Padre Pio	210	30
Ysgol Gynradd Gymunedol Penygarn	446	63
Ysgol Gynradd yr Eglwys yng Nghymru Ponthir	118	16
Ysgol Gynradd Pontnewydd	420	60
Ysgol Gynradd Gatholig Dewi Sant	210	30
Ysgol Gynradd Gymunedol Woodlands	319	45
Ysgol Bryn Onnen	210	30
Ysgol Gymraeg Cwmbrân	360	47
Ysgol Gymraeg Gwynllyw (Cynradd)	210	30
Ysgol Panteg	420	60

Ysgolion Uwchradd

Ysgol	Capasiti	Nifer Derbyn	
		B7 – 11	B12
Abersychan	952	190	Amh
Croesyceiliog	1200	240	Amh
Ysgol Uwchradd Cwmbrân	1251	250	Amh
Ysgol Gatholig Sant Alban	1027	170	Amh
Ysgol Gorllewin Mynwy	1290	250	Amh
Ysgol Gymraeg Gwynllyw (Uwchradd)	1114	197	72

Nifer Derbyn

“Y nifer derbyn yw nifer y disgyblion y dylid eu derbyn i grŵp oed perthnasol os derbynnir digon o geisiadau am leoedd. Ni ellir gwrthod lle i ddisgyblion hyd nes cyrhaeddir y nifer derbyn. Caiff ei gyfrifo drwy rannu’r capasiti â nifer y grwpiau blwyddyn a fydd yn cael eu haddysgu yn yr ysgol. Gan fod y nifer derbyn yn adlewyrchu gallu’r ysgol i dderbyn disgyblion, dim ond o dan amgylchiadau eithriadol y dylid rhagori ar y nifer hwn.” (Cylchlythyr Llywodraeth Cymru Rhif: 021/2011 “Mesur Capasiti Ysgolion yng Nghymru”, a gyhoeddwyd fis Hydref 2011).